

Wzorzec FCI nr 193

CHART ROSYJSKI BORZOJ

(Russkaya Psovaya Borzaya)

tłumaczenie z wersji angielskiej Mirosław Redlicki

Kraj pochodzenia: Rosja

Data publikacji obowiązującego wzorca: 04.09.2019

Użytkowość: Chart myśliwski, wyścigowy i coursingowy. Poluje wzrokiem, głównie na zające i lisy, rzadziej na wilki. Łączy sprawność z wytrzymałością i zdolnością do zręcznego pochwylenia zdobyczy. Z sukcesami startuje w wyścigach i w coursingu.

Klasyfikacja FCI: Grupa 10 - Charty

Sekcja 1- Charty długowłose i półdługowłose

Obowiązują próby pracy.

KRÓTKI RYS HISTORYCZNY:

Historia borzoja rozpoczyna się w wieku XV, w czasach inwazji Mongołów. Rosyjscy myśliwi nie mieli chartów, do polowania wykorzystywali nadzwyczaj silne psy *loshaja*, które potrafiły chwycić i zabić jelenia, a nawet łosia, natomiast przybyli Tatarzy mieli charty *koutsy* pochodzenia arabskiego. Krzyżówki między tymi psami dały początek chartowi rosyjskiemu. Psy takie zobaczyć można w modlitewniku należącym do Wielkiego Księcia Wasyla III, ojca Iwana Groźnego. W wiekach XVI i XVII szlachetności nadało im wprowadzenie krwi chartów polskich, a sława tak ukształtowanych psów sprawiła, że poznano je także poza granicami Imperium Rosyjskiego. Na późniejszy rozwój rasy wpłynęły kojarzenia z dużym, silnym, ciętym, brodatym chartem z Kurlandii o nazwie *klock*. Potomkowie tych krzyżówek nie mieli brody, odznaczali się natomiast długą, delikatną sierścią. Tak powstał typ borzoja nazwany *gustopsovaja*. Z kolei dolewka greyhounda, do której doszło mniej więcej w tym samym czasie, dała początek typowi *chistopsovaja*. Późniejsze dolewki to charty *górski* i *krymski*, znane ze swej wytrzymałości. Borzoj powstał skutkiem tych wielorasowych krzyżówek. Spostrzegawczość, zwinność i szybkość borzoja w pościgu za zwierzyzną, zdolność do nagłych przyspieszeń i sprawnego pochwylenia zwierzyny, jego odwaga i ciętość, okazały się cechami wielce przydatnymi przy polowaniu na krótkich dystansach w trudnym terenie, ale także w stepie, gdzie pogoń za zwierzyzną trwała znacznie dłużej. Polowania z dużą liczbą chartów, gończych i specjalnego typu koni - *hunterów* upowszechniły się w XVIII i XIX wieku. W polowaniach takich brało udział nawet po kilkaset psów, a poszczególne sfory różniły się typem wyglądu i umiejętnościami. Szczególną sławą cieszyła się sfera Pierczino, będąca własnością Wielkiego Księcia Mikołaja Mikołajewicza. Jego psy odznaczały się zarówno pięknem jak i szybkością i pasją łowiecką. Pierwszy kongres miłośników borzoja zorganizowany został w roku 1874, ale dopiero w 1888 Moskiewskie Towarzystwo Łowieckie przedstawiło pierwszy wzorzec rasy, dzięki któremu nastąpiło ujednoczenie typu rasowego. Autorem tego wzorca był N.P. Jermołow. Zasadnicze punkty standardu do dziś pozostają niezmiennione, mimo zmian dokonywanych w nim w XX i XXI wieku – w latach 1925, 1939, 1951, 1963, 1980, 1993, 1995 i 2006.

WRAŻENIE OGÓLNE:

Jest to pies o arystokratycznym wyglądzie, wysoki, suchy i mocny, harmonijnie zbudowany, raczej wysokonóżny, o wąskim tułowiu. Format lekko wydłużony. Suki są zwykle dłuższe od samców. Skóra cienka, elastyczna, bez fałd. Mięśnie suche, długie, bardzo dobrze wykształcone. Kośćciec mocny, ale nie masywny.

WAŻNE PROPORCJE:

- * U samców wysokość w kłębie jest równa lub 1-2 cm większa od wysokości w guzach kulszowych.
- * U sук te wysokości są równe.
- * Długość tułowia nieznacznie przekracza wysokość w kłębie.
- * Głębokość klatki piersiowej jest równa niemal połowie wysokości w kłębie.
- * Odległość od podłoża do łokcia jest nieco większa niż połowa wysokości w kłębie
- * Długość kufy od stopu do wierzchołka nosa jest nieco większa do długości czaszki od guza potylicznego do stopu.

ZACHOWANIE / CHARAKTER:

Pies spokojny, żywo reagujący na bodźce wzrokowe. Typowe chody – pod nieobecność zwierzyny powolny kłus, a nawet stęp, w pościgu za zwierzyzną pełen galop. Stosunek do ludzi od obojętnego do przyjaznego.

GŁOWA:

Arystokratyczna, wąska, długa, w harmonii z wyglądem ogólnym; tak sucha, że większe żyły przebijają pod skórą. Widziane z profilu linie czaszki i kufy tworzą długą linię, lekko wypukłą. Łuki brwiowe i jarzmowe nie są wyraźne.

Mózgoczaszka:

Czaszka: Widziana z góry wąska, wydłużona, owalnego kształtu. Widziana z profilu prawie płaska. Guz potyliczny wyraźny.

Stop: ledwie widoczny.

Trzewioczaszka:

Nos: duży, czarny bez względu na umaszczenie, wyraźnie wystający przed żuchwę.

Kufa: Długa, sucha, dobrze wypełniona na całej długości, profil prosty lub lekko wypukły (*downface*), lekko łukowaty grzbiet nosa.

Długość kufy od stopu do końca nosa jest nieco większa od długości czaszki mierzonej od guza potylicznego do stopu.

Wargi: Cienkie, suche, dobrze przylegające, krawędzie warg czarne bez względu na umaszczenie.

Szczęki/Uzębienie: zęby białe, mocne, siekacze ciasno rozmieszczone pomiędzy niezbyt szeroko rozstawionymi kłami, zgryz nożycowy,

Cęgowy dopuszczalny, ale niepożądany. Uzębienie kompletne, dopuszczalny jest tylko brak M3 oraz jednego lub dwóch P1.

Policzki: Płaskie, mało widoczne.

Oczy: Duże, kształtu migdała, brązowe do ciemno brązowych. Powieki o czarnych krawędziach, przylegające.

Uszy: Małe, cienkie, ruchliwe, ostro zakończone, pokryte krótkim włosiem, osadzone powyżej linii oka, blisko siebie, z tyłu czaszki, końcami skierowane ku potylicy. Końce uszu blisko siebie, leżące na szyi; kiedy pies jest ożywiony, chrząstka uszu unosi się ku górze, a ich końcówki skierowane są na boki lub ku przodowi. Bywa, że uszy, jedno lub obydwa, stają jak u konia.

SZYJA:

Długa, sucha, spłaszczona bocznie, muskularna, lekko wysklepiona, średnio wysoko osadzona, nigdy nie jest wysoko noszona.

TUŁÓW:

Linia górna: płynny łuk

Kłęb: Nie zaznaczony.

Grzbiet: szeroki, muskularny, sprężysty.

Lędźwie: Raczej długie, wysklepione, muskularne, szerokie. Lędźwie z grzbietem tworzą łuk, który jest bardziej wyraźny u samców. Najwyższy punkt tego łuku usytuowany jest przed środkiem lędźwi lub pomiędzy 1-szym a 2-gim kręgiem lędźwiowym.

Zad: Długi, szeroki, lekko opadający. Szerokość zadu mierzona pomiędzy guzami biodrowymi nie może być mniejsza niż 8 cm.

Klatka piersiowa: Na przekroju owalna, głęboka, sięga niemal do łokcia, nie jest wąska, ale nie jest szersza od zadu. Oglądane z boku przedpiersie jest trochę widoczne i niemal sięga stawu barkowego.

W okolicy łopatek klatka jest bardziej płaska, następnie stopniowo rozszerza się aż do żeber rzekomych, które są skrócone.

Linia dolna i brzuch: ostro podkasane w kierunku słabizny.

OGON:

Sierpowaty lub szablasy, cienki, długi, z gęstym, obfitym piórem. Przeciągnięty pomiędzy tylnymi kończynami i przez słabiznę musi sięgać do guza biodrowego. Kiedy pies stoi swobodnie, ogon opada ku dołowi. W akcji noszony jest uniesiony, ale nie powyżej linii grzbietu.

KOŃCZYNY:

Kończyny przednie:

Wygląd ogólny: Suche, muskularne, widziane z przodu idealnie proste i równoległe. Mięśnie na łopatkach dobrze rozwinięte. Długość kończyn przednich, mierzona od łokcia do podłoża, jest nieco większa od połowy wysokości w kłębie.

Łopatki: Łopatki są długie i skośnie ustawione.

Ramię: umiarkowanie skośne, długie. Kąt łopatkowo-ramienny dobrze wyrażony.

Łokcie: Znajdują się w płaszczyznach równoległych do strzałkowej (środkowej) płaszczyzny tułowia lub są lekko wykręcone na zewnątrz.

Przedramię: Suche, długie, w przekroju owalne, widziane z przodu wąskie, widziane z profilu szerokie. Łokcie wydatne.

Śródrezcze: Ustawione lekko skośnie, raczej długie.

Łapa: sucha, wąska, owalna i wydłużona (tzw. zajęcza), palce długie, wysklepione, zwarte, pazury długie, mocne, dotykają podłoża.

Kończyny tylne:

Wygląd ogólny: Suche, kościste, dobrze umięśnione i kątowne. Widziane z tyłu: proste, równoległe, nieco szerzej rozstawione od kończyn przednich. Kiedy pies stoi swobodnie odstawione lekko do tyłu. Pionowa linia prosta opuszczona od guza kulszowego powinna pokrywać się z przednią krawędzią stawu skokowego i śródstopia. Wszystkie połączenia stawowe dobrze kątowne. Mięśnie zadu, zwłaszcza ud, bardzo dobrze rozwinięte.

Uda: Długie, mniej więcej tej samej długości jak podudzie

Podudzie: Długie, mniej więcej tej samej długości jak udo.

Stawy skokowy: Dobrze rozwinięte, , suche, wyraźnie widoczne kości piętowe.

Śródstopie: krótkie, proste i pionowe.

Stopa: sucha, wąska, owalna i wydłużona (tzw. zajęcza), palce długie, wysklepione, zwarte, pazury długie, mocne, dotykają podłoża.

RUCH:

Poza polowaniem typowym chodem borzoja jest wydłużony, swobodny kłus. Podczas polowania pełen galop.

SKÓRA:

Elastyczna, cienka. Dobrze przylegająca (bez fałd)

SZATA:

Włos: Długi, jedwabisty, powiewny i sprężysty, falisty lub tworzący luźne, duże pierścienie, dopuszczalne zwarte loczki. Sierść jest różnej długości na różnych częściach ciała: na głowie, udach i wewnętrznej stronie kończyn włos bardzo krótki i przylegający; na szyi i grzbiecie dłuższy i często falisty; na bokach i zewnętrznej stronie kończyn krótszy, może tworzyć delikatne loczki.

Frędzle i pióra są dość długie i lśniące. Na szyi długi włos tworzy otaczającą ją mufkę. Frędzle porastają spód klatki piersiowej i brzuch i tylną stronę kończyn, na udach portki. Na spodniej stronie ogona pióro, u jego nasady sierść zazwyczaj tworzy loczki.

Umaszczenie: Białe, pastelowe w różnych odcieniach (płowe, płowo-szare, płowo-srebrzyste, jasne z jasno szarym nalotem) jasno rude lub jasno szare przy skórze, z ciemniejszym rudym lub szarym kolorem podstawowym, rude z czarnym nalotem (sobolowe) często z czarną maską, szare (od żółto-szarego do barwy popiołu, pręgowane: pastelowa, ruda lub szara maść podstawowa z ciemnymi pręgami, jak żyłki w marmurze. Czerwone, czarne i wszelkie kolory pośrednie. Każda z tych maści może być jednolita, łaciata i z podpalaniem, zazwyczaj każda maść jest jaśniejsza na spodzie ciała i kończynach. Wszelkie umaszczenia od białego do czarnego w dowolnych kombinacjach, wyjątek stanowią maści rozjaśnione, którym nie towarzyszy czarny nos: czekoladowa, błękitna, izabelowata (lila) i ich odcienie.

WIELKOŚĆ:

Pożądana wysokość w kłębie 75 do 85 cm psy i 68 do 78 cm suki.

WADY:

Wszelkie odchylenia od podanego wzorca powinny być uznawane za wady i oceniane w zależności od stopnia nasilenia oraz wpływu na zdrowie i komfort życia psa oraz jego zdolność do wykonywania tradycyjnej pracy.

- odchylenie do + - 2 cm od podanego we wzorcu wzrostu
- długość tułowia większa o 10% lub mniejsza o 5% od wysokości w kłębie
- oczy nie dość duże, głęboko osadzone, okrągłe, jasne (wszelkie odcienie orzechowego)
- zęby małe, z odstępami, brak jednego lub dwóch P2, pourazowy brak jednego lub więcej siekaczy, o ile można ocenić zgryz
- linia górna nie dość płynna. Wyraźny kłęb, łuk wysklepienia grzbietu niesymetryczny. Najwyższy punkt linii grzbietu wyraźnie przesunięty w stronę zadu.
- Brzuch nie dość podciągnięty, obwisły, wydatny

- Ogon trochę zbyt krótki, zbyt wysoko noszony, skręcony na bok lub zwinięty na końcu
- Obfite cętkowanie tego samego koloru co kolor podstawowy sierści
- Sierść zbyt prosta, kosmata, matowa i zmierzwiona, słabe pióro i frędzle, Sierść jednakowej długości na całym ciele, twarda lub szorstka w okresie linienia.

WADY DUŻE:

- głowa ciężka, z grubą, luźną skórą, wiszące wargi, tępo zakończony profil (nie dość wydatny nos) bardzo wyraźny stop.
- Wyblakły kolor nosa, powiek i warg bez względu na maść. Częściowa depigmentacja nosa, warg i powiek, jeśli nie ma śladu ich uszkodzenia
- Oczy małe, żółte, słabo widzące, trzecia powieka zbyt widoczna
- Brak jakichkolwiek zębów poza wymienionymi wcześniej
- Uszy osadzone nisko i/lub szeroko, nie ułożone wzdłuż szyi, zbyt duże, grube, ciężkie, z grubą chrząstką i/lub zaokrąglonymi końcami
- Długość tułowia większa o więcej niż 12% lub mniej niż 3% od wysokości w kłębie. Odchylenie o więcej niż + - 2 cm od podanego we wzorcu wzrostu.
- Szyja osadzona nisko lub wysoko, okrągła na przekroju
- Linia grzbietu opadająca od wyraźnego kłębu do nasady ogona, wyraźnie wygarbiony grzbiet, prosty grzbiet u psów.
- Łędźwie wąskie, krótkie lub zbyt długie (długość łędźwi powinna być porównywana z długością odcinka piersiowego grzbietu)
- Brzuch niepodciągnięty
- Przedramiona masywne, o kościach masywnych na przekroju
- Łapa okrągła, nie dość sucha, płaskie o rozcapierzone palce
- Ogon krótki, gruby, bez pióra
- Wyraźne cętkowanie na tułowiu, o maści innej niż podstawowa, maść nierozjaśniona na brzuchu i kończynach
- Obfity włos na całym ciele, nadmiar podszerstka, włos szorstki, twardy i szpeciniasty poza okresem linienia, brak frędzli i pióra.

WADY DYSKWALIFIKUJĄCE:

- Agresja lub wyraźna lękliwość
- Każdy pies wykazujący wady budowy lub zaburzenia charakteru powinien być zdyskwalifikowany.
- Maść czekoladowa, kakaowa, kawowa, błękitna, izabelowata (lila) i wszelkie umaszczenia rozjaśnione, przy których trufla nosa nie jest czarna.
- Całkowita depigmentacja nosa, powiek i warg.
- Tęczówki oczu w odcieniach szarego, zielonego, niebieskiego, oczy różnobarwne.
- Zęby: przodozgrzyz, tyłozgrzyz, zgrzyz przemienny. Braki siekaczy, jeśli są one ciasno ustawione. Brak choćby jednego kła (o ile nie jest złamany). Niewłaściwe ustawienie dolnych i górnych kłów względem siebie. Szczęki niedomykające się.
- Kończyny: koziniec, obecność dodatkowych palców.
- Ogon korkociągowaty, złamany (zrośnięte kręgi), przycięty, choćby częściowo.

Uwaga:

Samce powinny mieć dwa normalnie wykształcone jądra, całkowicie umieszczone w worku mosznowym. Do hodowli mogą być użyte jedynie sprawne fizycznie i zdrowe psy, o budowie typowej dla rasy.